

Draagvlakonderzoek azc Balk 2023

Onderzoek onder inwoners van Balk en de nabije omgeving naar een mogelijke verlenging van het asielzoekerscentrum in Balk tot uiterlijk 1 oktober 2026

Gemeente De Fryske Marren

oktober 2023

Definitieve rapportage



Inhoudsopgave



Managementsamenvatting	pagina 3
Achtergrond	pagina 4
Aanleiding	pagina 4
Doel draagvlakonderzoek	pagina 4
Onderzoeksdoelgroep	pagina 4
Onderzoeksmethodiek	pagina 4
Onderzoeksverantwoording	pagina 5
Respons	pagina 5
Betrouwbaarheid en representativiteit	pagina 5
Onderzoeksresultaten	pagina 6
Deel 1: Bekendheid van het azc in Balk	pagina 7
Deel 2: Ervaringen met het azc in Balk	pagina 11
Deel 3: Verlenging van het azc in Balk	pagina 17
Deel 4: Tot slot	pagina 22



Managementsamenvatting



De gemeente De Fryske Marren heeft een draagvlakonderzoek laten uitvoeren naar de mogelijke verlenging van het azc in Balk tot 1 oktober 2026. De onderzoeksresultaten worden meegenomen in het besluit om de gebruikstermijn van het azc wel of niet met drie jaar te verlengen. Voor het draagvlakonderzoek zijn 2203 huishoudens in Balk, Harich, Wijckel en Ruigahuizen uitgenodigd om deel te nemen aan het draagvlakonderzoek. In totaal hebben 1036 huishoudens (47%) deelgenomen aan het onderzoek middels het invullen van een vragenlijst. De huishoudens zijn onderverdeeld in direct omwonenden en indirect omwonenden.

Contact:

- 53% van alle deelnemers heeft niet of nauwelijks contact gehad met bewoners van het azc in Balk.
- 15% van alle deelnemers heeft veel of heel veel contact gehad met bewoners van het azc.
- Van de deelnemers die wél contact hebben gehad met bewoners, heeft 57% het contact als (zeer) goed ervaren; 14% ervoer het contact als (zeer) slecht.

Ervaringen 2021 - 2023

- In 2021 ervoer 52% het azc als (zeer) positief tegenover 17% (zeer) negatief.
- In 2023 ervaart 48% het azc als (zeer) positief tegenover 21% (zeer) negatief

Draagvlak mogelijke verlenging azc in Balk:

- 39% van alle deelnemers is (sterk) tegen de verlenging.
 - In 2021 was dit 38%
- 48% van alle deelnemers is (sterk) voor de verlenging.
 - In 2021 was dit 44%

Direct omwonenden

- 40% is (sterk) tegen de verlenging.
 - In 2021 was dit 63%
- 48% is (sterk) voor de verlenging.
 - In 2021 was dit 29%

Indirect omwonenden

- 39% is (sterk) tegen de verlenging.
 - In 2021 was dit 37%
- 48% is (sterk) voor de verlenging.
 - In 2021 was dit 44%

Achtergrond



Aanleiding

In Balk is in 2016 een asielzoekerscentrum (vanaf hier: azc) geopend. Het was destijds de bedoeling om het azc voor de duur van vijf jaren open te houden, tot september 2021, en daarna te sluiten en weer af te breken. In 2021 is besloten om het azc twee jaren langer open te houden. Het COA heeft de gemeente De Fryske Marren nu gevraagd om het azc in Balk nog drie jaren open te houden. Het is de bedoeling dat het COA in de tussentijd permanente locaties kan ontwikkelen waar de bewoners van het azc in Balk dan naartoe kunnen gaan. Om het azc eventueel nog drie jaren langer open te houden, wil de gemeente nader onderzoek doen naar het draagvlak onder de inwoners van Balk, Harich, Wijckel en Ruigahuizen.

Doel draagvlakonderzoek

De gemeente wil onderzoeken hoeveel draagvlak er is onder de inwoners van Balk, Harich, Wijckel en Ruigahuizen om het azc eventueel drie jaren langer open te houden tot oktober 2026. Om te spreken van een representatieve uitslag is het belangrijk dat zo veel mogelijk inwoners de vragenlijst invullen. Mede op basis van de onderzoeksresultaten uit dit draagvlakonderzoek zal de gemeenteraad besluiten om de gebruikstermijn van het azc wel of niet met drie jaren te verlengen. Naast inzicht in draagvlak voor verlening van het azc, wil de gemeente ook inzicht(en) verkrijgen in ervaringen van inwoners rondom het azc.

Onderzoeksdoelgroep

De doelgroep betrof alle huishoudens in Balk, Harich, Wijckel en Ruigahuizen. Ieder huishouden (adres) had één stem. In het onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen direct omwonenden van het azc en indirect omwonenden.

Onderzoeksmethodiek

Het draagvlakonderzoek is uitgevoerd middels een kwantitatieve vragenlijst, met één open vraag. De vragenlijst is vooraf in samenspraak met een ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeente De Fryske Marren ontwikkeld en gebaseerd op een vergelijkbaar draagvlakonderzoek uit 2021. De vragenlijst is opgedeeld in de volgende onderdelen: bekendheid met het azc in Balk, ervaringen met het azc in Balk, verlenging van het azc in Balk en tot slot een deel met een aantal achtergrondkenmerken.

Huishoudens zijn per briefpost 'mixed-mode' aangeschreven aan alle adressen. Dit houdt in dat inwoners schriftelijk of online (met unieke inlogcode) konden deelnemen aan het onderzoek. Gedurende het onderzoek was de helpdesk van Enneüs per telefoon een e-mail beschikbaar. Hier konden inwoners terecht om vragen te stellen over het onderzoek en voor eventuele technische problemen.

Onderzoeksverantwoording



Respons

De totale onderzoekspopulatie is 2203 huishoudens in Balk, Harich, Ruigahuizen en Wijckel. In totaal hebben 1036 huishoudens deelgenomen aan het onderzoek. Zie onderstaande tabellen voor een overzicht van de respons.

Doelgroepen	Aantal huishoudens (n)	Totaal ingevulde vragenlijsten (n)	Responspercentage draagvlakonderzoek (%)
Direct omwonenden	41	25	61%
Indirect omwonenden	2162	1011	47%
Totaal	2203	1036	47%

Respons	Aantal (n)	%
Schriftelijk	789	76%
Online	247	24%
Totaal	1036	100%

Om te kunnen spreken van een representatieve uitslag, is het belangrijk dat zo veel mogelijk inwoners de vragenlijst invullen. In totaal hebben 1036 huishoudens van 2203 aangeschreven huishoudens deelgenomen aan het onderzoek. Het responspercentage voor het draagvlakonderzoek is 47%.

Betrouwbaarheid en representativiteit

Bij vragenlijstonderzoek is het gebruikelijk om een betrouwbaarheidsniveau van 95% te hanteren en een foutenmarge van 5%. Dit betekent dat bij herhaling van dit onderzoek in 19 van de 20 keer dezelfde resultaten worden verwacht. Verder is het gebruikelijk om uit te gaan van een zogenaamde foutenmarge van maximaal 5%. Deze getallen geven inzicht in de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten. Met een totaalrespons van 1036 ingevulde vragenlijsten en een gekozen (standaard) betrouwbaarheidsniveau van 95%, bedraagt de foutenmarge voor dit onderzoek 2,2%. Dit houdt in dat wanneer bijvoorbeeld 50% van de inwoners antwoordt dat zij voor de verlenging van het azc zijn, het daadwerkelijke percentage van de totale populatie tussen de 47,8% en 52,2% ligt. Een totaalrespons van 1036 ingevulde vragenlijsten staat daarmee voor zeer betrouwbare onderzoeksresultaten.

Leeswijzer

De onderzoeksresultaten worden in het onderzoeksrapport gepresenteerd in tweevoud: in grafische weergaves van de onderzoeksresultaten als totaal en in grafische weergaves van de onderzoeksresultaten uitgesplitst naar direct omwonenden van het azc en indirect omwonenden. Voor het presenteren van de onderzoeksresultaten is gebruik gemaakt van zowel frequentietabellen als grafieken. In de grafische weergaves staat het aantal deelnemers vermeld (aangegeven met de letter n). Per pagina staat de gestelde vraag weergegeven. In de grafieken wordt altijd vermeld hoe vaak een antwoordoptie is gekozen (bijvoorbeeld n=618). De antwoordcategorieën 'weet niet/n.v.t' zijn – tenzij anders aangegeven – buiten de analyse gehouden. Vragen in de vragenlijst zijn niet verplicht om in te vullen, deelnemers kunnen vragen onbeantwoord laten. Hierdoor kan mogelijk variatie optreden in de totaal gerapporteerde aantallen (n) per vraag. Percentages in grafieken worden afgerond naar hele procentpunten en kunnen daardoor in sommige gevallen niet optellen tot 100%



Onderzoeksresultaten

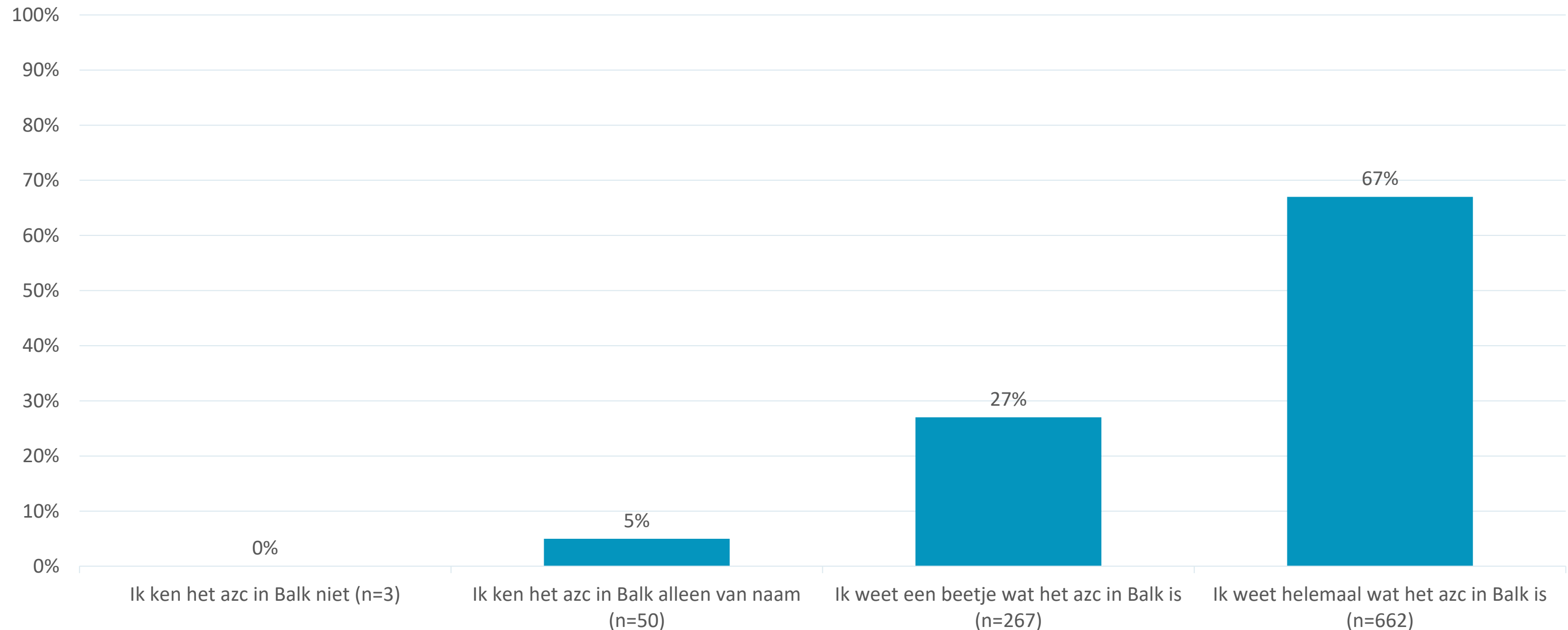


Deel 1 – Bekendheid met het azc in Balk

Bijna alle deelnemers zijn bekend met het azc in Balk; Minder dan 1% van de deelnemers kent het niet



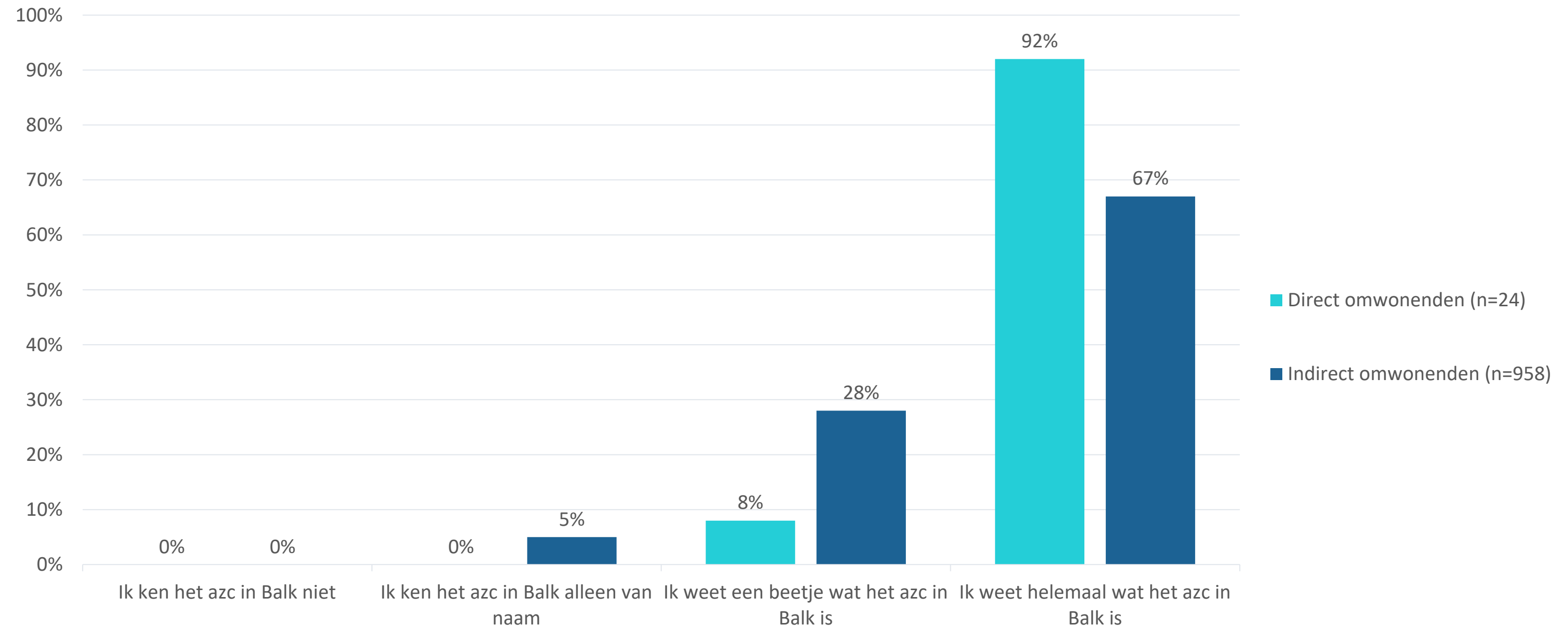
In hoeverre bent u bekend met het azc in Balk? (n=982)



Uitsplitsing: Bekendheid azc direct omwonenden en indirect omwonenden



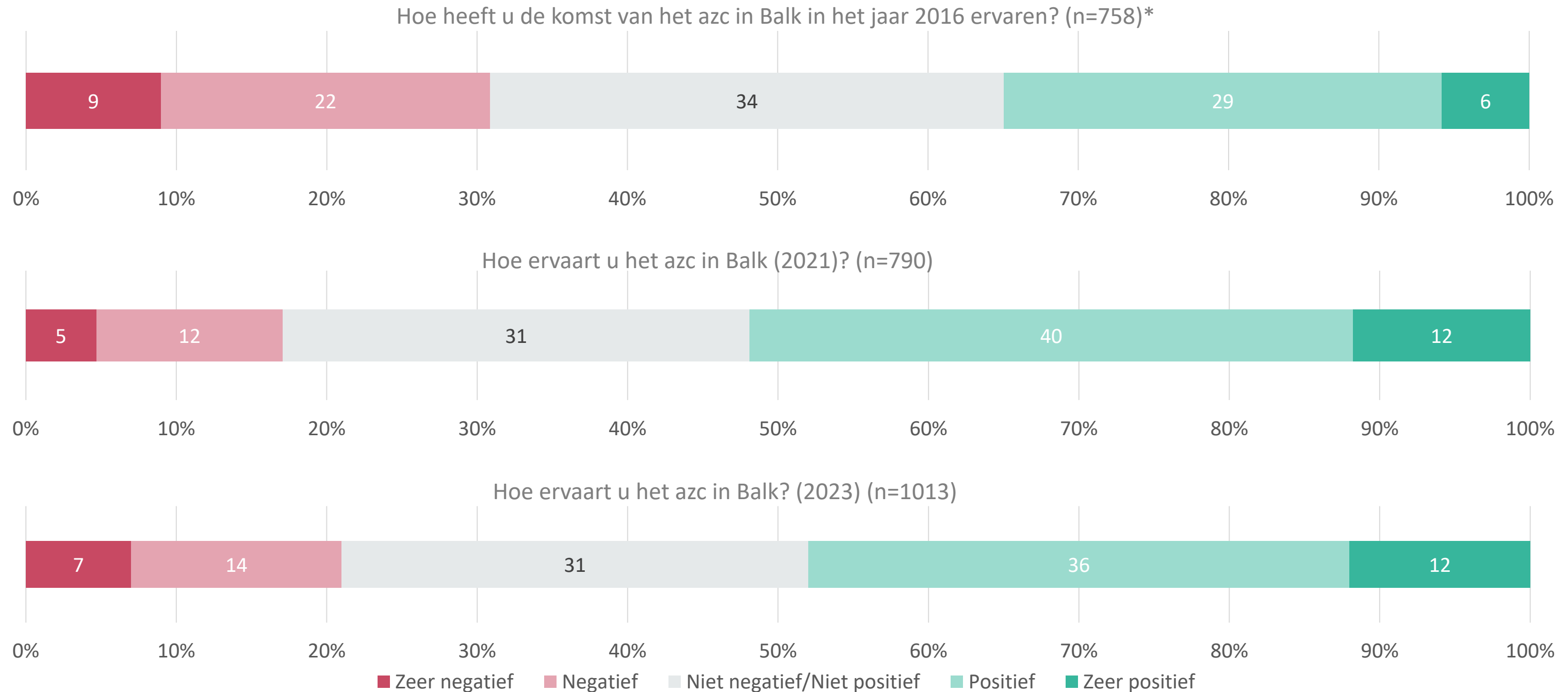
In hoeverre bent u bekend met het azc in Balk?





Deel 2 – Ervaringen met het azc in Balk

In 2023 ervaart 48% van de deelnemers het azc als (zeer) positief tegenover 35% in 2016 en 52% in 2021.

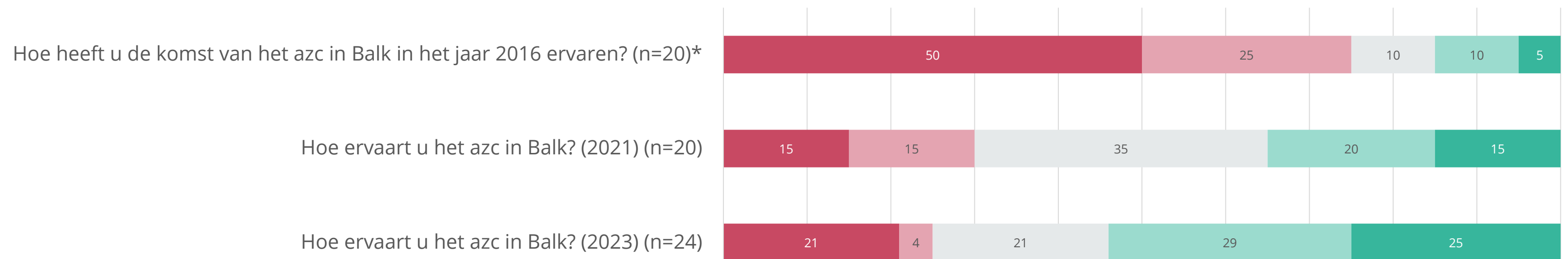


*deze vraag is gesteld in het draagvlakonderzoek in 2021

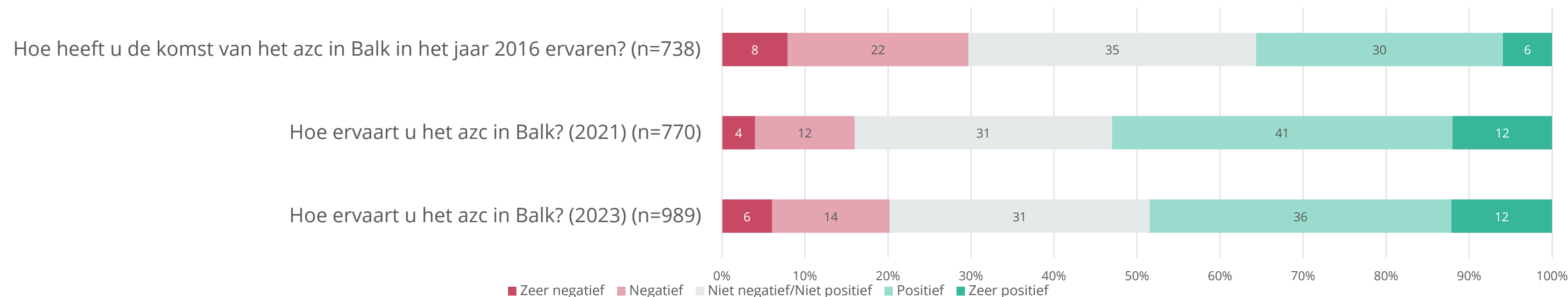
Uitsplitsing: In 2023 ervaart 54% van de direct omwonenden het azc als (zeer) positief tegenover 35% in 2021 en 15% in 2016



Direct omwonenden



Indirect omwonenden

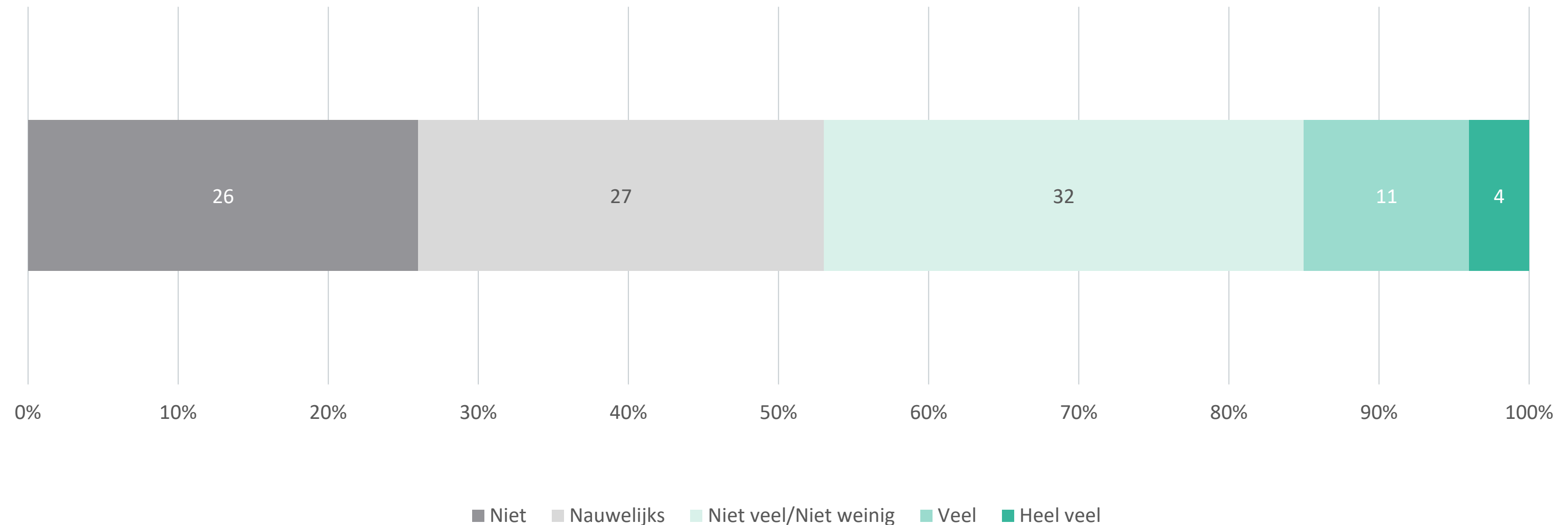


*deze vraag is gesteld in het draagvlakonderzoek in 2021

In het afgelopen jaar heeft 15% van alle deelnemers veel of heel veel contact gehad met bewoners van het azc



In hoeverre heeft u in het afgelopen jaar contact gehad met bewoners van het azc in Balk? (n=1022)



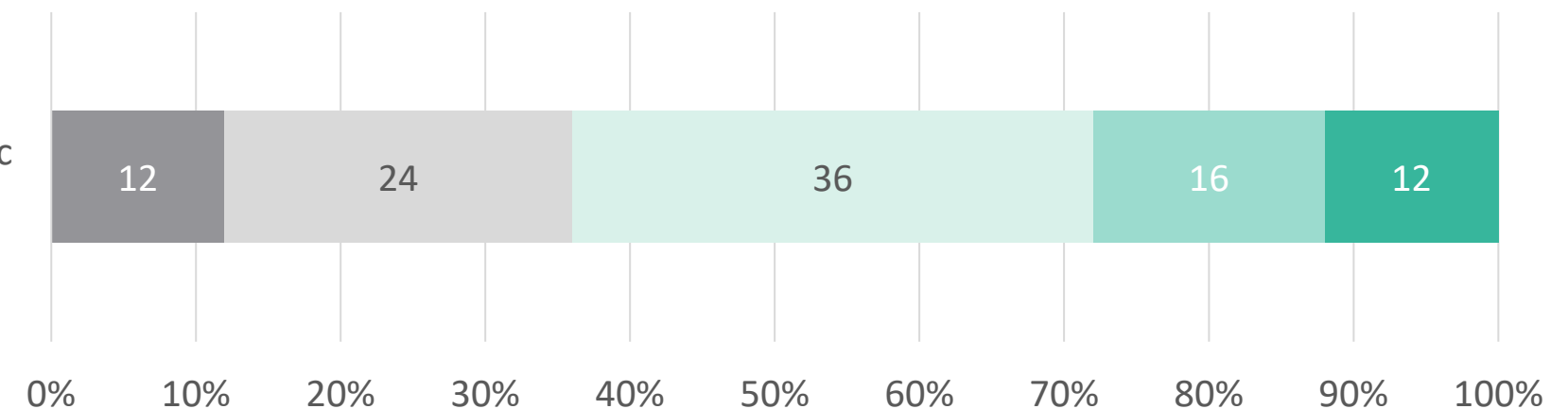
Uitsplitsing: 28% van de direct omwonenden heeft (heel) veel contact gehad met bewoners; voor indirect omwonenden is dit 14%



In hoeverre heeft u in het afgelopen jaar contact gehad met bewoners van het azc in Balk? (n=1022)

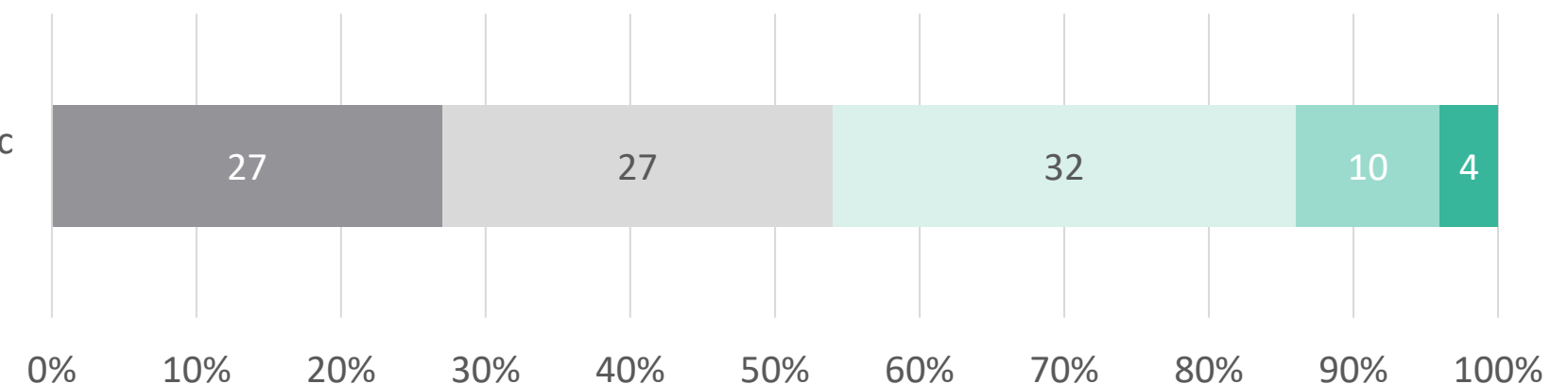
Direct omwonenden

In hoeverre heeft u in het afgelopen jaar contact gehad met bewoners van het azc in Balk? (n=25)



Indirect omwonenden

In hoeverre heeft u in het afgelopen jaar contact gehad met bewoners van het azc in Balk? (n=997)

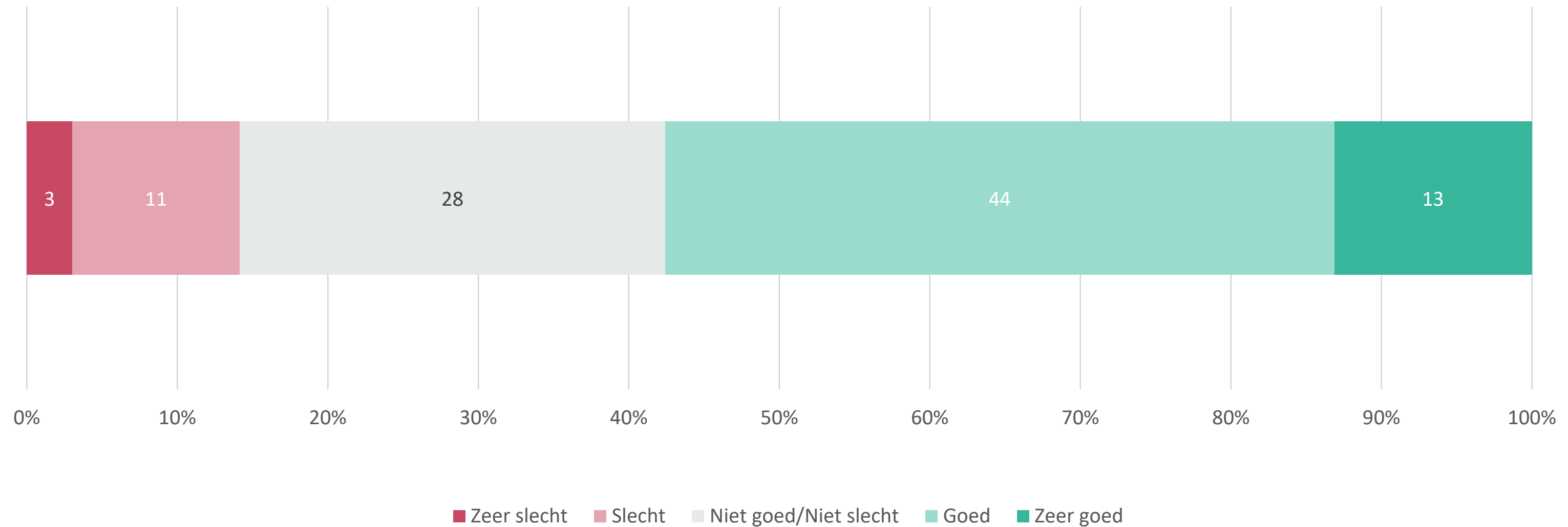


■ Niet ■ Nauwelijks ■ Niet veel/Niet weinig ■ Veel ■ Heel veel

Van de deelnemers die contact hebben gehad met bewoners, heeft **57% het contact als (zeer) goed ervaren**



Hoe heeft u het contact met bewoners ervaren? (n=701)

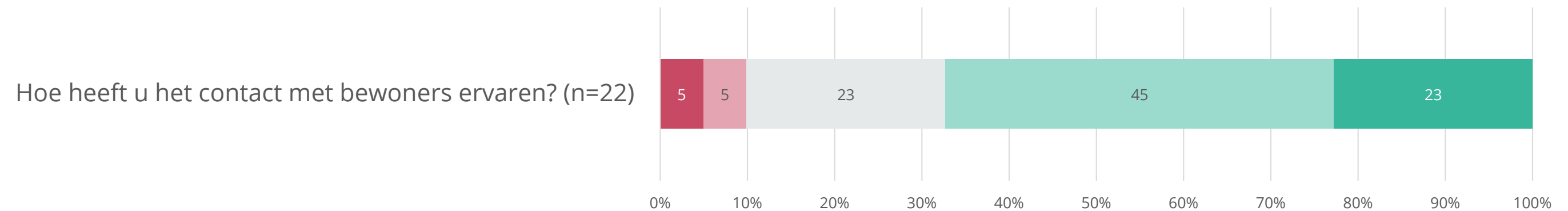


Uitsplitsing: 68% van de direct omwonenden ervaart het contact met bewoners als (zeer) goed, tegenover 57% van de indirect omwonenden

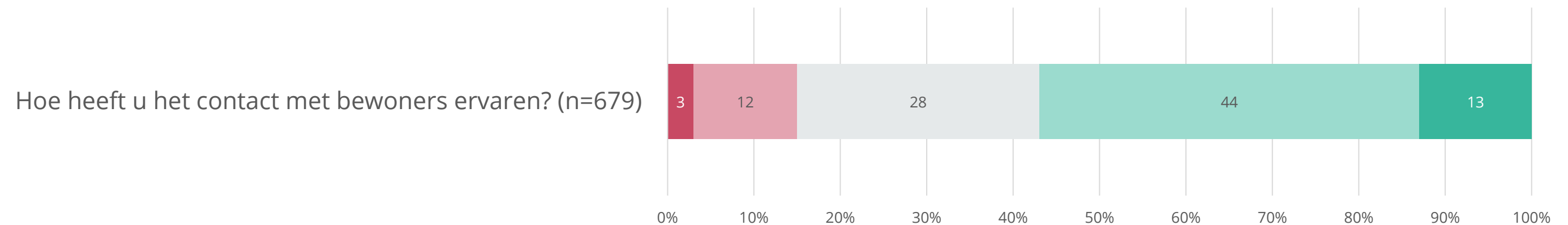


Hoe heeft u het contact met bewoners ervaren? (n=701)

Direct omwonenden



Indirect omwonenden



■ Zeer slecht ■ Slecht ■ Niet goed/Niet slecht ■ Goed ■ Zeer goed

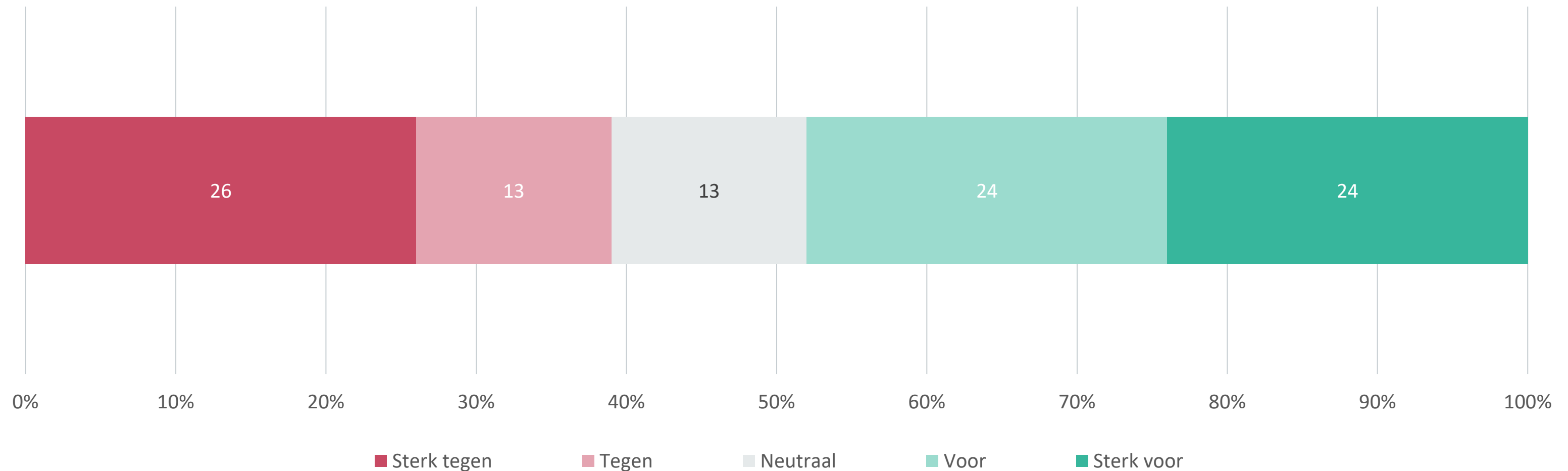


Deel 3 – Verlenging van het azc in Balk



39% van alle deelnemers is (sterk) tegen de verlenging; 48% van alle deelnemers is (sterk) voor de verlenging

In hoeverre bent u voor of tegen deze verlenging van het azc in Balk tot en met september 2026? (n=1023)



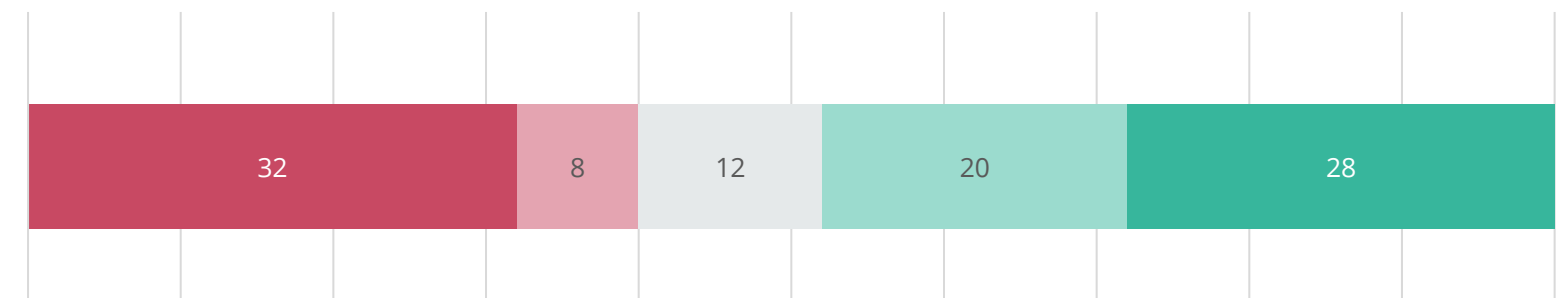
Uitsplitsing: Direct omwonenden zijn minder negatief gestemd over de verlenging van het azc in Balk dan de indirect omwonenden



In hoeverre bent u voor of tegen de verlenging van het azc in Balk tot en met september 2026? (n=1023)

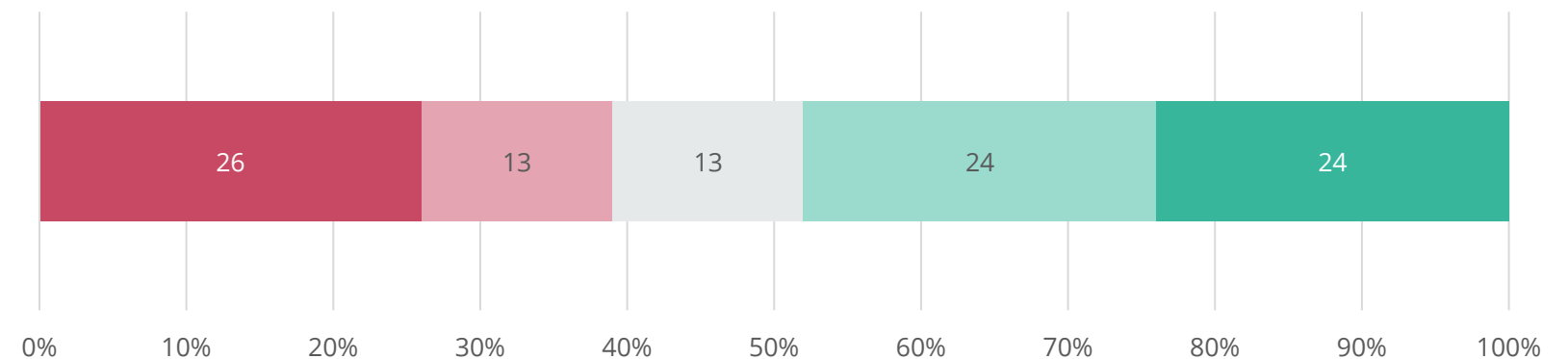
Direct omwonenden

In hoeverre bent u voor of tegen deze verlenging van het azc in Balk tot en met september 2026? (n=25)



Indirect omwonenden

In hoeverre bent u voor of tegen deze verlenging van het azc in Balk tot en met september 2026? (n=998)



■ Sterk tegen ■ Tegen ■ Neutraal ■ Voor ■ Sterk voor

Gegeven toelichtingen (sterk) tegen de verlenging voor het azc in Balk

Thematische weergave van toelichtingen door respondenten die bij vraag 5 hebben aangegeven (sterk) tegen de verlenging tot 2026 te zijn

- Afspraak is afspraak. Dit gaat ten koste van de betrouwbaarheid van de gemeente en het COA (n=166)
- Het geeft een onveilig gevoel in het dorp (n=39)
- Er zijn al te weinig huizen voor starters, de woningnood is al hoog in Balk (n=30)
- De angst dat het voor altijd in Balk blijft, dat het een permanent azc wordt (n=26)
- De gemeente had/heeft de vergunningen niet op orde en volgt niet de juiste procedure (n=24)
- Het zou goed zijn als nu een ander dorp of een andere gemeente aan de beurt is (n=24)
- Het is er illegaal gebouwd (n=23)
- Er zijn te veel bewoners uit veilige landen en te veel alleenstaande mannen (n=20)
- Bewoners zorgen voor overlast (n=18)
- Er zijn te veel asielzoekers in verhouding tot inwoners voor een dorp als Balk (n=15)
- Het cultuurverschil is te groot. De bewoners passen zich niet aan (n=13)
- (Winkel)diefstal en criminaliteit (n=12)
- De gemeente en het COA hebben hun werk niet goed gedaan door niet tijdig naar een andere locatie te zoeken (n=7)
- Balk is geen geschikte locatie voor asielzoekers (n=6)
- De bewoners houden zich niet aan de regels, zoals de corona- en/of verkeersregels (n=4)
- Nederland is al te vol (n=3)

Uitsplitsing: Direct omwonenden

- Weinig vertrouwen in de gemeente, afspraak is afspraak (n=10)
- Azc staat er illegaal, de vergunningen zijn niet op orde (n=4)
- De angst dat het azc permanent blijft (n=1)

Gegeven toelichtingen (sterk) voor de verlenging voor het azc in Balk

Thematische weergave van toelichtingen door respondenten die bij vraag 5 hebben aangegeven (sterk) voor de verlenging tot 2026 te zijn

- De infrastructuur en het azc zijn er, het zou zonde en kapitaalverspilling zijn om alles af te breken (n=84)
- Men ervaart geen overlast van de bewoners, het zijn vriendelijke mensen (n=57)
- Het is nodig. De bewoners moeten geholpen worden en moeten een plek krijgen (n=51)
- Het is goed voor de diversiteit van Balk, het contact met de nieuwe mensen en het leren van elkaar is een verrijking (n=34)
- De bewoners verdienen rust en moeten niet steeds hoeven verplaatsen (n=29)
- Ze zijn welkom (n=28)
- Geen bezwaren of problemen (n=25)
- Het is de menselijke plicht deze mensen te helpen, omgekeerd zou hetzelfde wenselijk zijn (n=23)
- Het is de bewoners gegund te leven in vrijheid en veiligheid (n=22)
- De locatie van het azc in Balk wordt als gunstig en mooi omschreven (n=15)
- Men is blij een bijdrage te kunnen leveren (n=15)
- Het dorp en de ondernemers profiteren van het azc (n=14)
- De bewoners zijn op hun plek, gewend, en de kinderen gaan in Balk naar school (n=14)
- Mits het gezinnen met kinderen zijn (n=12)
- Mensen moeten niet de dupe zijn van de fout van de gemeente of van politieke keuzes (n=6)
- Bewoners hebben het recht op onderdak (n=5)

Uitsplitsing: Direct omwonenden

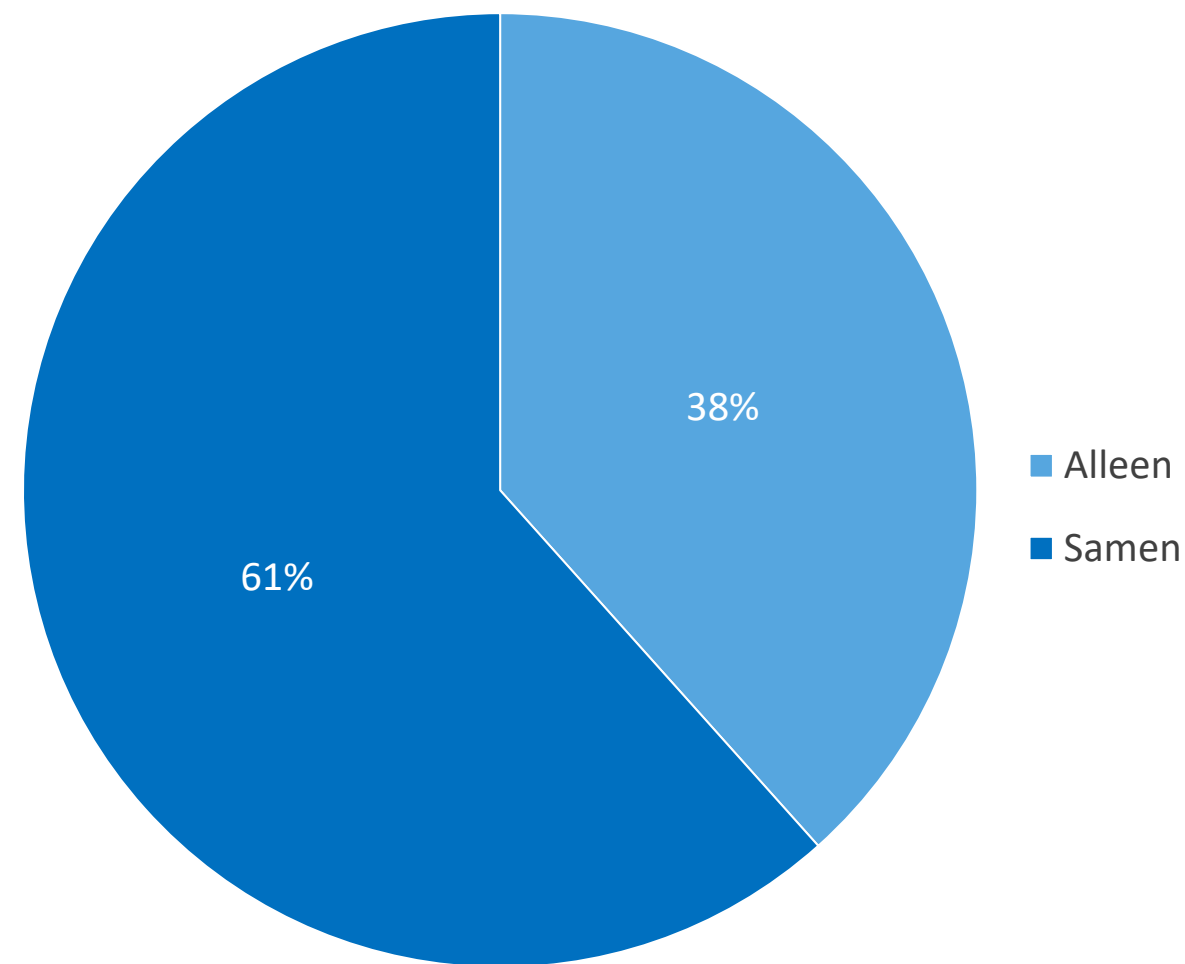
- De asielzoekers hebben recht op stabiliteit, rust en genoeg leefruimte (n=2)
- Ervaar geen overlast (n=2)
- Het is kapitaalverspilling om alles af te breken (n=1)



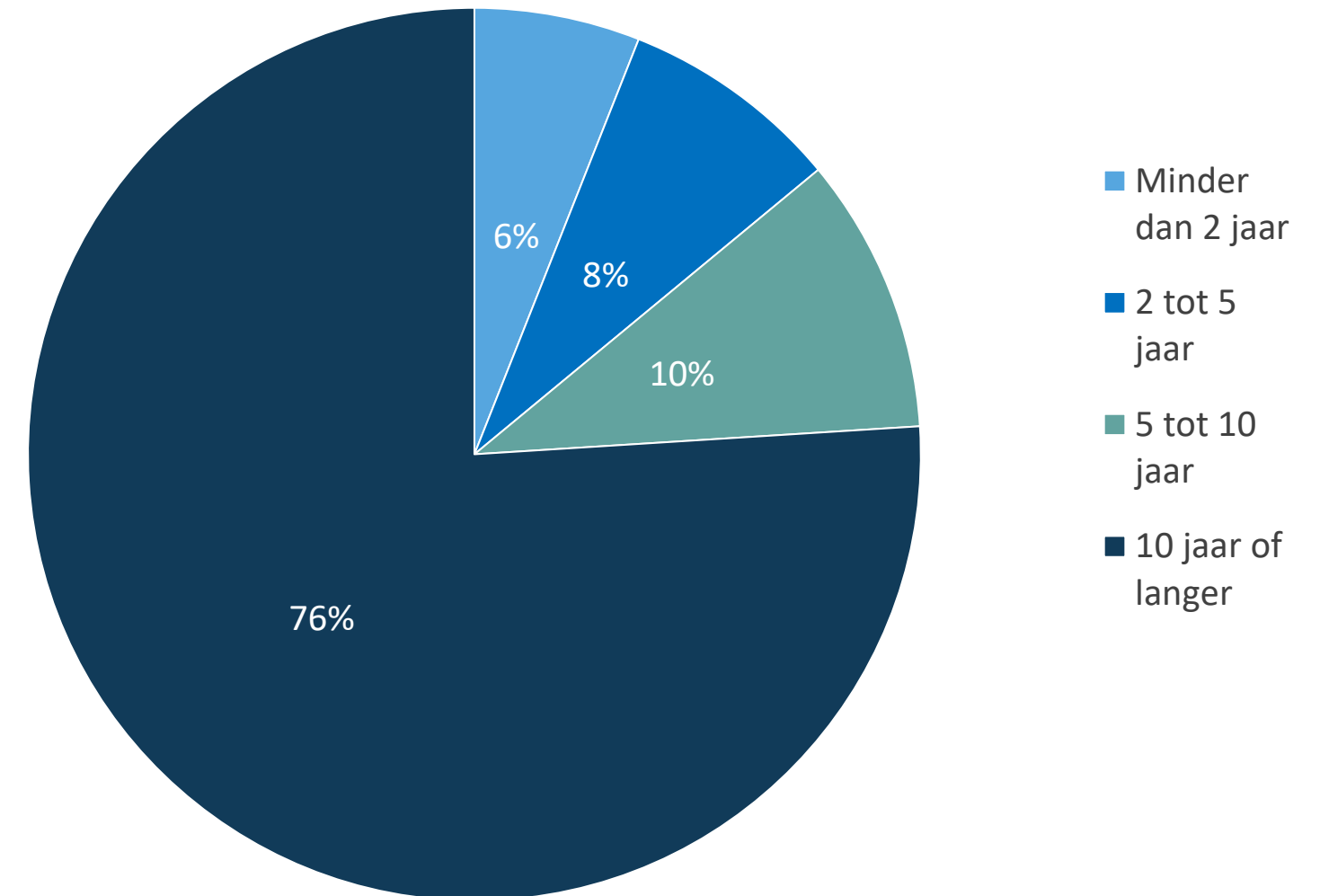
Deel 4 – Tot slot

Achtergrondkenmerken (1/3)

Vult u de vragenlijst alleen of samen in? (n=1030)



Hoe lang woont u al in deze buurt? (n=1029)





Achtergrondkenmerken (2/3)

Uit hoeveel volwassenen (18+) bestaat uw huishouden?		
	n	%
0	4	0%
1	262	25%
2	639	62%
3	74	7%
4	46	4%
5	7	0%
6	1	0%
Totaal*	1033	98%**

- * Eén respondent geeft aan in een huishouden met 20 volwassenen te wonen. Omdat dit aantal zo ver afwijkt van de overige antwoorden is ervoor gekozen om dit antwoord niet in de tabel op te nemen.
- ** Omdat hier afgeronde percentages worden opgeteld, komt dit totaal niet op 100% uit.



Achtergrondkenmerken (3/3)

Uit hoeveel kinderen (jonger dan 18) bestaat uw huishouden?		
	n	%
0	239	53%
1	74	17%
2	98	22%
3	25	6%
4	10	2%
5	0	0%
6	1	0%
Totaal	447	100%



Hoofdkantoor Groningen

Sylviuslaan 5
9728 NS Groningen

Kantoor Utrecht

Arthur van Schendelstraat 650
3511 Utrecht

T. 050 – 711 52 55
info@enneus.nl
www.enneus.nl

Verzorgd door

